

Школата Кабаиванска

Милена Шушулова

Международният майсторски клас на световната оперна прима Райна Кабаиванска в Нов български университет се превърна в уникална школа, с която са свързани плеяда нови ярки имена, стигнали световните сцени. Школата открива и дава път на десетки млади таланти. Традиция е заключителните концерти под диригентството на Найден Тодоров да са очаквани от многобройната публика. Всички са възхитени от това, което прави за младите Райна Кабаиванска, почетен професор и почетен доктор на НБУ. По повод 20-годишнината на майсторския клас излезе от печат луксозна книга, на български и английски език под заглавие „Майсторските класове и школата „Кабаиванска“. 20 години Международен майсторски клас на Райна Кабаиванска в Нов български университет“. Изданието е част от Календара на културните събития на Столичната община за 2020 г. Райна Кабаиванска гледа на майсторския си клас като на специална мисия за оперното изкуство, на което е посветила целия си живот. Разгръщайки книгата, всеки ценител на великата певица ще бъде развълнуван от *фотографираните* културни събития, състояли се в България и в Италия – безценен документ за идните поколения. Книгата гължим на г-р Георги Текев, изпълнителен директор на НБУ, познавач на музикалното изкуство, голям почитател и близък съратник на Кабаиванска в израстването на майсторския клас до световна оперна школа. С естетически вкус и задълбочено познание в делото на маестрата г-р Текев поднася на читателската публика красиви образи и подбрани текстове, образувачи художествено цяло. Има безценни мисли на Райна Кабаиванска: *Изкуството трябва да разказва нашите надежди, нашия начин да гледаме на света. То*

трябва да бъде щедро и всеотдайно. ... Артистът трябва да има смелостта да се бори за идеали. Ние не можем да живеем без играта на фантазията, без свободата на въображението, не можем да бъдем затворници на реалността. Това е самата Райна, нейната същност. Според Георги Текев майсторският клас на Райна Кабаиванска е надскочил своята първоначална цел да открива млади талантиливи оперни артисти и да развива техните индивидуални качества. Това събитие свърза НБУ в академична мрежа с едни от най-престижните музикални академии в света. От книгата става ясно, че е дадена възможност за развитие на повече от 200 талантиливи млади оперни певци от целия свят, а над 90 от тях са продължили образованието си със стипендии в България и в Италия. Майсторският клас създава поколения последователи на

естетиката на операта и се превръща в институция – „Школата Райна Кабаиванска“. Само Музикалният институт „Веки-Тонели“ в Могена, Академия „Киджана“ в Сиена и Нов български университет имат привилегията да черпят от творческия потенциал на професор Райна Кабаиванска.

През 2001 г. Райна Кабаиванска провежда първия си майсторски клас в НБУ. Всяка година тя избира 12 активни млади изпълнители. Дарителският фонд „Райна Кабаиванска“ е учреден през 2002 в НБУ по идея на основателя на НБУ проф. Богдан Богданов и на г-р Георги Текев с нейни лични средства като продължение на дългогодишната ѝ благотворителна дейност в България. Фондът дава стипендии за обучение в България и Италия.

От 2010 г. по идея на маестра Кабаиванска и с подкрепа на Нов български университет започна проектът „Райна Кабаиванска представя своите студенти на международната оперна сцена“. Негова цел е да представи младите артисти от Школата Кабаиванска и стипендианти на нейния дарителски фонд в Нов български университет като цялостни състави в оперни постановки и концерти и да отвори пътя на най-изявените от тях към големите международни сцени. Началото на проекта беше операта „Бохеми“ от Джакомо Пучини (6 спектакъла в Софийската опера и 2 спектакъла в „Театро комунале Лучано Павароти“ в Могена, 2010–2011). Следва „Вертер“ от Жул Масне (4 спектакъла в Софийската опера и театър „Ла Моне“ в Брюксел, 2012–2013). Трета е операта „Турандот“ от Джакомо Пучини (3 спектакъла в Софийската опера). Четвъртата опера е „Норма“ от Винченцо Белини (3 спектакъла в София, 2017). Следва „Дон Паскуале“ от Гаetano Доницети

в София (2019) и „Трубадур“ от Джузепе Верди (2019). Двадесетото издание на майсторските класове на Райна Кабаиванска и високият успех на Школата Кабаиванска се ознаменува на сцената на Античния театър в Пловдив с „Мадам Бътерфлай“ на Джакомо Пучини. 21 изиграни спектакъла в най-престижни институции за 20 години. Невероятен успех! *Изключителното в Школата Кабаиванска, създадена в София, е, че тя е солидна основа за всички млади певци, ученици на един от най-добрите преподаватели по оперно пеене* (Франческо Джерминарио, сп. „Л'Опера“, 2017). Много млади оперни таланти от Школата Кабаиванска са намерили световна реализация, като някои от тях са канени от престижни институти като „Метрополитън“ и Миланската Скала, в Париж и Виена.

Най-добрите артисти от Школата Кабаиванска участват и в концерти – освен в заключителните галаконцерти на всеки майсторски клас – на други престижни сцени: в Капитолийските музеи в Рим (2009), в залата на Марк Аврелий, в голяма зала „България“ (2018), „Белканто вечери“ в Резиденцията на Италия в София (2017, 2018 и 2019) и редица други. Най-ярко събитие, свързано с майсторските класове на Райна Кабаиванска в НБУ, е юбилейният благотворителен галаконцерт в Зала 1 на НДК „**Райна Кабаиванска представя звездите на операта**“ (2014) пред повече от 4000 души, представен и на Античния театър в Пловдив.

Дейността и класата на Райна Кабаиванска дават значим принос към оперното изкуство на нашето време. Дебютът ѝ в Миланската Скала (1961) поставя началото на блестяща кариера, преминала през всички световни оперни театри и концертни зали. Райна Кабаиванска е носител на многобройни най-високи и престижни награди: орден „Стара планина“, Големия кръст „За заслуги“ на Италианската република, Ордена за изкуство и литература на Френската република, Наградата на София. Председател е

XVIII международен майсторски клас, Софийска опера и балет, 2018 г.,
фотография Крум Стоев

и член на журито на редица конкурси като „Кралица Елизабет“, „Павароти“. Подкрепата на Столичната община (Календар на културните събития), на Софийската опера и балет, на Софийската филхармония, на генералните спонсори Търговска верига „Фантастико“ и на Фондация „Америка за България“ и многото дарители от България и Италия е доказателство за смисъла и бъдещето на нейната бляскава културна дейност.

Международният майсторски клас на Райна Кабаиванска, прераснал в Школата Кабаиванска, е национална гордост и носи чертите на национална културна идентичност и престижна ценност за България. Представата за една държава често е отражение на културните ѝ постижения. Културата, в това число и музикалната, облагодетелства цялото общество. Майсторските класове на Райна Кабаиванска, концертната дейност, оперните постановки, световната реализация на толкова много даровити

оперни певци имат изключителен положителен ефект не само в България и Италия, но и в редица други държави, общности и култури. С отпечатването, с подобрения фактологичен материал и снимки като визуален документ книгата доказва, че тази обширна, постоянна и висококачествена музикална дейност е *наследство за бъдещите поколения, запазва оперната музикална традиция, поддържа умения и вкусове, за чието създаване е нужен дълъг период от време. Допълва националната ни идентичност, гордост и престиж. Тя е принос към либералното образование на обществото.*

Ще завърша с думи на Райна Кабаиванска от книгата: *Най-важният момент ведно педагогическо събитие е да има климат на любов и на обич, защото изкуството е преди всичко емоция. За мен да давам на публиката и да давам на младите, е едно и също. Боря се за операта, защото тя е едно от съкровищата на нашата култура, което трябва да дарим на младите.*